

V torek, četrtak in soboto
izhajajo v vsaki uri
brez pošiljanja na
dom za vse leto 8 gl. — K.
za pol leta 4 „ — „
za četrt leta 2 „ — „

Po pošti:
za vse leto 10 gl. — K.
za pol leta 5 „ — „
za četrt leta 2 „ — „

Vrednati so in opraviščeni
je na slovenski trg (Dol-
plate) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznani:
Za navadno dvestopne
vrste se plačuje
6 kr., če se tiskano ikat
5 kr., če se tiskano krat
4 kr., če se tiskano krat,
veče pismenke se plaču-
jejo po prostoru.
Za vsak tisk je plačat-
kolek (štampelj) za 30 k.
Rokopisi se ne vračajo,
dopis naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 105.

V Mariboru 7. septembra 1869.

Tečaj II.

Študentovski shod.

Iz Ljubljane 5. sept. [Izv. dop.]

Kakor je znano čitateljem „Slov. Naroda“, bil je odločen shod slovenskih študentov, na 4. dan septembra v dvorani tukajšne narodne čitalnice. Sešlo se je bilo tukaj omenjeni dan nad 90 slov. študentov iz vseh krajev naše domovine. Zbrane pozdravil je g. stud. jur. Oblak s kratkim govorom ter predlagal za predsednika gosp. dr. Celestina, ki se je izvolil per acclamationem. Predsednik izvoli si na to podpredsednika g. stud. med. Samca, perovodji pa gosp. Oblaka in gosp. stud. jur. Zaplotnika, ter prične zborovanje.

O prvi točki, ki je stala na dnevnem redu, o „slovenski univerzi v Ljubljani“, oglašajo se prvi govornik gosp. Oblak. V uvodu svojega govora dokazuje potrebo višjih šol, ako hoče narod povzdigniti se in doseči kedaj vrhunec omike. Kaže na dalje, kako krivično je ravnala vlada in ravna še sedaj, ka vedno ovira narodu slovenskemu omiko na narodni podlagi, nemško kulturo nasproti; pa na vso moč podpira in pospešuje. Govornik graja vlado, a skuša tudi podreti ugovore med Slovenci samimi, da nam vseučilišča treba ni. Stavi tedaj in priporoča zboru resolucijo: Zbrani študentje v Ljubljani zahtevajo od vlade, da je ona pravična tirjatvam slovenskega naroda ter ustanovi univerzo v Ljubljani z učnim jezikom slovenskim. Nasprotnega mnenja govori za njim gosp. Zaplotnik zoper univerzo. Dokazati skuša, da nam Slovencem univerza ni še mogoča. Narod naš je majhen in manjka mu mecenov, ki bi mu tako pripomogli k tej narodni napravi; od vlade pa tudi ni upati nikakoršne podpore. Pa ko bi tudi to bilo, nam manjka moči, ki bi bile sposobne, predavati na univerzi, in višje literature nimamo še in je tudi upati nimamo, dokler ostane ta pod klerikalno cenzuro; in vendar vsakemu je očito, da brez te si univerze še misliti ni mogoče. Univerza v Ljubljani bi morala biti zelo slaba in gojevala bi nam le na pol izobražene učenjake in puhle burokrate. Iz teh razlogov in gledé na to, da imajo bližnje nemške univerze v Gradcu in posebno na Dunaji slavno ime in dosti denarnih zavodov ravno za Slovence, ni upati, da bi hoteli obiskovati slovenski študentje univerzo v Ljubljani. Gledé na vse te razmere svetuje in priporoča govornik to-le resolucijo: Zbor slovenskih študentov sklepa, da, gledé na fiktivne razmere naroda našega odbije se za sedaj ustanovljenje slovenskega vseučilišča. — V ravno istem smislu govori zato gospod. stud. hist. Šuklje, povdarja posebnost, da naš narod nima še dovolj inteligencije; manjka mu še sposobnih učiteljev za srednje šole, kje bi je imel za univerzo. On dokazuje nadalje iz pedagogičnega stališča, kako škodljivo bi bilo, narod s slabim vseučiliščem odvracati od višje omike, ker bi potem moral zaostati in bi se nikdar ne mogel meriti z drugimi omikanimi narodi. Treba nam najprvo priboriti čisto narodne niže in srednje šole. Zato priporoča tudi on resolucijo svojega predgovornika. Pri glasovanju se vendar večina odloči za resolucijo, kakor jo je staval gosp. Oblak. O drugi točki, „o vprašanji, ktere slovenskega narečja naj se Slovenci poprimajo za višo slovesnost“, po prime prvi besedo gosp. stud. hist. Levce. On kaže, da je med slovensko mladino o tem vprašanji dvojno mnenje. Vsi so v tem edini, da si s svojim jezikom ne moremo zagotoviti slovenske prihodnosti in zato mislijo eni, da naj se sprejme hrvaški; eni pa, ruski jezik za višo slovesnost. Govornik pobija razloge za jezik hrvaški, ker bi si tudi s tem še bil narod premajhen, da bi si mogel ustanoviti kulturo, ki bi mogla konkurirati s kulturo drugih narodov. Svojo misel motivira tudi s citatom iz „Slov. Naroda“, kar kaže, da je razširjena ta misel že med narodom. Gledé na to, da je zagotovljena Slovanom velika bodočnost, ako se zedinimo v jeziku, gledé na to, da je med slovanskimi rodovi največ ruski in ima ta tudi naj bogatejšo literaturo in najveseliše napreduje v vsakem oziru ruski rod, stavi resolucijo: Gledé na to, ako se mi poprimemo ktere si bode jugoslovanskega narečja, ne vidimo nobenega napredka, v tem ne nahajamo za našo slovansko bodočnost prave garancije, izrekamo svoje trdno prepričanje o tem, da za višo slovesnost je neobhodno potrebno, poprijeti se jezika ruskega! To resolucijo podpira živo za njim gosp. dr. Celestin. Spominja se govornik pred vsem 48. leta, ko se je jela čuti beseda „slovanska vzajemnost.“ Ta beseda je nastala iz potrebe, izvirajoče iz razmer našega malega roda. Hotela se je vresničiti ta misel najprvo s približevanjem slovenskega jezika hrvaškemu. A neuspešno popustilo se je zopet. Govornik meni, da naj se narod izobražuje na specifično slovenski podlagi, da se krepí in materijalno povzdigne. S tem pa še ne more si zagotoviti svoje slovenske bodočnosti. Treba je Slovanom vsemu svetu, ki nas je preziral do zdaj, postaviti pred oči inpozanten faktor in sicer sprejemo enega vseslovanskega jezika. Jenjali bodo po njegovi misli vsi raspori, vse narodno sovraštvo; humaniteta bosvojo veljavo pridobila. Jezik ta vseslovanski ne more biti drugi, nego ruski, ktere ga po vsem originalnega in čvrstega spoznali so za splošni nam jezik na shodu moskovskem. Priporoča tedaj resolucijo svojega predgovornika, ktera se tudi enoglasno sprejme. Za tretjo točko „ustanovljenje stolice slovenskega jezika na graškem vseučilišču“, ktere ni bilo treba dosti priporočati, staval je gosp. Oblak resolucijo, da vlada napravi, kakor je bilo že nekdanj, na graškem vseučilišču stolico slovenskega jezika, kar se tudi enoglasno sprejme.

Za četrto točko, o „osnovi in programu slovenske omladine“, po prime gospod Šuklje besedo, dokazovaje koliko važnost bi imelo društvo

„omladina“ za razvoj slovenskega naroda, kot središče omikane mladine; pripoznava pa, da se ne da tako ustanoviti, kakor se je želelo na lanskem študentovskem shodu. Illiberalni društveni zakon prepoveduje nepolnoletnim, biti udje političnega društva, in ravno tako političnim društvom, imeti podružnice. On predlaga toraj, da naj se poskuša, namen omladini doseči po drugem potu: naj se napravijo po posameznih vseučiliščih, kjer študirajo Slovenci, akademična društva na podlagi enega programa. Ta program naj bo narodno-svobodomiseln; prava slovanska zavest, ljubezem do domovine in ljubezen do naj lepše ideje človečanstva, do svobode, naj se goji v telh društvah. Govornik svoje tovarše opominja na Hus-a, slavnega mučenika českega naroda, ki je tudi v svoji osebi zedinil idejo svobode z idejo narodne. Tako naj bode tudi geslo slovenske mladine: Vse za svobodo in narodnost!

Gosp. Oblak interpelira lani voljeni odbor za osnovo omladine, kaj je deloval in zakaj ni nič storil? Stavi pa še zraven predlog, da bi se omladina ustanovila in osnovala kod literarno društvo. — Na interpelacijo odgovori gosp. Levce v imenu odbora. Kot politično društvo nam omladina po §. 33. društvenega zakona, pravi on, ni dovoljena in kot literarno nam je treba ni, kazaje na slov. Matico, ki podpirana od vsega naroda, komaj vegetira, pa bi nam bilo mogoče, vzdržati društvo literarno! — Ker se za gosp. Levcem noben govornik več ne oglašajo, se glasuje o predlogu Šukljevem, ki se sprejme enoglasno.

Tako se je skončal študentovski shod. Zvečer so imeli študentje v čitalnični restavraciji veliki komers, ktere ga se je vdeležilo tudi mnogo gospode iz mesta in kteremu predsedoval je prijatelj slovenske mladine in poslanec naroda slovenskega, gosp. dr. Zarnik. Ker sem čul, da misli o tem pisati obširne nek drugi, opominim le, da se je napivalo naj pred najočnej duhovščini na Štajerskem, gosp. dr. Dominkušu, gosp. Levstiku, Stritarju in Jurčiču, slavnemu mučeniku za svobodo, — Husu, gosp. Strosmajerju in povdarjalo pred vsem, da nam je „Slov. Narod“ v vseh ozirih naš organ, on nas zastopa, za njim stojimo mi vsi in za idejo, ktero zastopa „Slov. Narod“ borili se bomo vsi, na vso moč in vselej!

Ustavoverniki.

Iz okolice mariborske 1. sept. [Izv. dop.]

Včeraj, ko zavijem okolo ogle v Mariborskih ulicah, storilo se mi je vse zeleno pred očmi. Pa, saj tudi ni čuda! Plakat nabit ali prilepljen na hišo na belem papirji in zeleno barvo tiskan, vabi strmeči svet ali prav za prav „ustavozveste možji“ (sic!) k shodu v Rothwein. Hvala Bogu! sem vzklizol, sedaj, ko se taki plakati zeleno barvo tiskajo, utegne Štajerska celo po zimi zelena ostati, ko jo bo pokrival beli, kozmopolitični sneg. Ogledujem bolj na tenko in berem nenavadni oklic. Pa res, nenavaden je, kajti celo slovenska prestava mu je pritisnena. „Ustavozvesti možji“ pravilno „možiceljni“ sklicujejo Mariborski, slov. Bistriški in št. Lenartski krog. Krog je menda „Kreis“, nevem kaj poreče k temu okrožna sodnija v Celji? Pa kaj hoče, ustavozvestim je vse mogoče, celo taka čudna slovensčina. Krog ali okraj, tabor ali tabora in tako dalje cum gratia ad infinitum, saj je papir zeleno barvo tiskan jako potrpežljiv in še dosti dober kup, kar je ravno posebna sreča za ustavozveste možje (merks).

Da nikogar ne mučim z predolgim razlaganjem, naj zadostuje, da je slovensčina taka, da bi se še rajni pater Marko, žalostnega spomina, obrnol v grobu. *) Misli sem si koj, da je prestavo dovršil beržkone slavni dr. Jug v Šent Lenartu, ker je popolnoma v enacem duhu pisana, kakor njegova famozna okrožnica, v ktere berači in brnjavsa za zaslužek in zagotavlja vse pravdoželjne kmete in druge nesrečneže, da deluje on tudi v slovenskem jeziku in prav cenó, če tudi ne zastonj, da je kakor bi Nemec rekel „ein wahrer teufelskerl“ med advokati, v ktere pa tudi kaže, da bi imele njegove slovenske vloge in pisma jako neslovenski obraz. Pa pustimo oblike in preglejmo kritično oklic sam na sebi, gledé logike in razpeljave misli. **) Koj od začetka je krasna reminiscenca na nemškutarska zbora v Slovenski Bistrici in Celji, kjer so se ustavozvesti tako slavno blamirali. Si pač mislijo „et meminisse juvat“. Potem pa je prilepljena fraza, kaka strašna v nebo vpjoča nesreča bi bila, da se „naša z vinom blagoslovljena dežela“ združi z krajnsko in z delom drugih dežel (!) k novemu kraljestvu Slovenija. Ali ustavozvesti mar mislijo, da na krajnskih trtal samo kislja repa raste, ali da na gornjem Štajerskem vsak brinjev germ šampanjca rodi? He! Kako je pa to mogoče, da se „drugih dežel“ le en del združi v „Slovenijo“, to nam sam predstavljalec razložiti utegne. Če je več dežel, treba tudi več delov. Logika, logika! Na dalje pravi oklic, da se po táborah (!) neprehoma tirja „zedinjenje z drugim vbožnejšim deželam“ (Metelko kje si?) Od kar je Dežman v Celji pridigoval tako ginljivo o siromaštvu na Krajnskem,

*) Da se pa ti ustavozvesti „možji“ tudi z nemščino posebno ne pečajo ali da so ji celo sovrag, kaže izraz: „zwanzigprocentige Umlage auf die Verzehrungesteuer für Landesumlagen“. — Armes Krain, sogar die Landesumlagen bereits verzehrungesteuerpflichtig. Uf — mir schwindelt. Pis.

**) Kako to, da so oklici v Mariboru kolekovani, na deželi pa ne?

da so se vsi čudili, da ni on sam prišel v razterganej srajci in bos k nemškutarškemu shodu, in so nekteri celo sumili, da je morebiti — — — je našim ustavzvestnežem večni refrain, kako ubožna je Krajnska. Pa za Boga, če ste tako bogati, zakaj ste pa bili prisiljeni, nemško kazino v Mariboru s slovenskimi novci zidati, ktere vam je posodila hranilnica Ljubljanska, ko vam hranilnica v Gradcu ni dovolila posojila? He! Zakaj vidim pri tem oklicu podpisane ljudi, ki so vzeli na posodo denar v krajnskeje Ljubljani? He! Zakaj pa namerjate Slatinske toplice ali prodati, ali pa zadolžiti? Govorite o tej zadevi in razložite je v Rothweinu. Zakaj pa mora Štajarski Slovenec Vam plačevati gledišče in druge zavode v Gradcu, kterih ne potrebuje, zakaj tega ne stori sama gornja Štajarska. Vam je pač Štajarski Slovenec molzna krava, ktere bi pač ne hoteli izgubiti. Zakaj pa pri vašem ogromnem bogastvu nimate denarjev, da bi regulirali Dravino ali Pesnico, ko je Omiža že gotova? In zakaj Krajnska v primeri toliko davkov plačuje kakor Štajarska? Da si druge vprašanja o tem prihranite za Vas, kadar bote zopet zabavljali. Tedaj le po mirno in roké na klop! Kdor ima masleno glavo naj po solncu ne hodi. —

Sedaj pa blagovoljni bralec spomni se rajnega Horacija in njegovega izreka: „Spectatum admissi risum teneatis amici!“ Oklic pravi in 215 ustavozvestih možev ga je podpisalo tedaj bo menda vendar res „da hočemo prijaznost in lepi mir med Nemcom in Slovencom obderžati, kakor že veliko sto let do današnege dne obstoji“ (ipsissima verba). Če prijaznost in lepi mir med Nemci in Slovenci že veliko stoletij do današnjega dne obstoji, čemu se tedaj zbirate, da se še dalje ohrani, ali mar le Vi mir kalite? Koga ne spominja ta stavek na znano Ezopovo basen o volku in jagnjetu pri potoku. Volk je namreč jagnjetu očital, da mu vodo kali, dasiravno Ezop ni bil Slovenec, in ni poznal niti zelene Štajarske, niti ustavozvestnežev niti gospoda Brandstetterja in Seidla samega.

Kakor je že sicer navada, vabi na dalje oklic vse, kterim se poljubi in ki imajo ravno čas v „gorni Rothwein“, tam bo imenitno pogovarjanje o o raztrgati Štajerske, o konkordatu, sploh „de omnibus rebus et quibusdam aliis.“ Vsak pač gleda, kje ga črevelj žuli.

Konečno pa pravi oklic, da „le družtvena, zedinjena moč in ojstro dopolnjenje postav nam zagotovijo svobodo in vse pravice, nam obderžijo upanje na boljše čase. Menda bo vsacemu po volji, če jim želimo k temu dobro srečo in lepo vreme, kajti upanje je lepa reč, in boljše čase si vsak želi, celó tisti, ki je pri kakej občinskeje volitvi padel.

Eno bi bil pa kmalo pozabil. V družem stavku, ko se namreč stavi za strašilo 20% vžitnina na Krajnskem se še pristavlja, da „tudi druge primere so tam bolj neprijetne, kakor pri nas.“ Kako diplomatično! Gotovo je videl krpalec oklica in prestavljalec pred seboj duhove pobitih turnarjev na Jančjem in Vevčem in mesto oljike okrog čela jim ovite „life preserver“ in revolverje, v okrogu celo nebo začrnelo golih cepcev in guojnih vil.

Sedaj pa preglejmo podpise. Res lepa zbirka ustavozvestih „laži. Samo med temi, kar jih jaz poznam, je podpisanih 6 kot posestniki, ki še v celem svojem življenji niti polžeye hiše niso imeli v last. Vmes je jako umetno upleten mestnjani v Črešnjevcu. Imenitno zares, vzlasti ako se pomisli, da je Črešnjevce tako mesto, scilicet vas, da če gredó vsi mestnjani na polje, noben kmet doma ne ostane. Ustavozvestim možem tudi nič ne dé, če ima ena soseska dva župana na papirji, če le v resnici vsaj eden živi. Je pač duumvirat à la Brandstetter in Seidl. Da je blizo 20 podpisanih, ki pod navedenim naslovom ne živé, to je ustavozvesta malenkost, da ne govorim o pravopisji in takó dalje.

Med podpisanimi so vsi stanovi, župani, odborniki, mestnjani, posestniki in tako naprej, samo v tem je razloček, da je nekteri „realitätenbesitzer“ nekteri pa ganz gewöhnlicher „grundbesitzer“. — Treba namreč aristokracije, in naj grešni svet zve, kdo ima dva beliča več v žepu, nego drugi. —

Celo enega slikarja — lucas a non lucendo — imajo med seboj. Ravno prav, če sedaj v jeseni, ki se nam letos tako nevačno hitro bliža „zelena Štajarska“ nekoliko svoje barve zgubi, bo vsaj hitro pomagal; gosp. Seidl bi tega ne mogel on bi k večem z ramami pomagal in puhnil iz svoje viržinke pa rekel emfatično: „non paratus.“ Vrh tega pa tudi nekoliko parado dela, da je v dolgej rajdi ustavozvestih celo en slikar, umetelnik.

Memogredé še opomnim, da sem mnogo podpisanih čul, da o tem nič ne vedo in da tudi v Rothwein vkljub Wretzl-novemu in Brandstetterjevemu vinu, in vkljub vsej zelené slovenščini na oklicu, ne pojdejo. Iz tega se toliko pomot pri imenih in značajih samo po sebi sodi, je jasno da je oklic sam po sebi že blamaža. Dobro bi bilo, da bi se vse pomote in laži, gledé podpisov objavile, da vi svet, kako nesramno ravna jo naši nasprotniki.

Srčno pa želim, da bi bilo v Rothweinu 5. septembra celi ljubi božji dan vse tako zeleno, kakor je hvala bogu dan denes še cela Štajarska, in da bi moške med podpisanimi ki slovó, da veliko zdrže in prenesó, ta slavni dan ne zgubili svoje težko zaslužene slave. Vsem pa, ki se bodo tega dne udeležili, vednim in nevednim (zadnjih bo več) rečem: Bodite v Slovenskeje Bistrici, ali v Celji, ali v Rothweinu, govorite na polne usta o raztrgati Štajerske ali o konkordatu, ali kar vam ravno na jezik pride, ideja narodnosti je za Vas kakor roka v palači Belzacarja in piše Vam na steno neizbrisljive besede „Mene, Tekel, Utarsim“ in jih Vam strmečim in plahim tolmači: „Konec je ustavozvestih burk, Slovenija bo zmagala in kdor je pravičen, temu bo prav.“

Tabor nemškutarjev v Rodvanji.

Res se jih je bilo zbralo v nedeljo 5. t. m. skoro 2000, ki so lepega popoldne Mariborsko mesto pustivši gledat prišli, kaj se bo godilo v eno uro od mesta oddaljenem Radvanji. Med temi, ki so krog odra stali, ni bilo več nego morda petdeset kmetov, dasiravno so Brandstetterjevi poslanci na

vse vetrove hodili ljudi vabit in so obljube delali, ktere so za marsiktere ga možička iz vinske gorice zapeljive.

Tudi Ljubljana je bila eno kopo poslala, kranjsko revščino menda oznanovat, kakor je i nekaj Slovenobistričanov in Celjanov v številu. „Es geth mich zwar nichts an, aber ich will mir die hetz ansehen“ to je bilo geslo onih, ki so šli na svoj „volksfest.“ Po tem se politična veljava tega tabora lahko ceni.

Zbor je začel Brandstetter, povdarja je v pričetku, kako imenitno je, da so tu v Rodvanju bili nekaj frajmavrarji, da taborujemo torej na imenitnih tleh. Besedo da nekemu Pfeiferju iz zgornjega Štajerja. Ta v nemškem jeziku razklada, da slovenska kri po njegovih žilah teče, da se je že pri dveh slovenskih deklicah oženil, in enake umetnosti. Na koncu napade narodnjake prav sirovo, potem pa v imenu zgornje Štajerske zoper zedinjenje Slovencev protestuje.

Ko ta mož neha govoriti, se Brandstetter še le domisli, da je treba prvosednika in zapisnikarja voliti, ter da ni parlamentarno bilo, da se je on kar take oktroiral. Voljen je bil torej on, in Rieck za zapisnikarja.

Besedo dobi Bizjak, župan iz Marenberga. On razklada po nemški tudi o samem sebi, da je šolmošter bil. „Če se južno Štajersko s Krajnskimi zedini, bo Avstrija razpadla“ kriči ta politični velikan. Potem začne govoriti slovenski in pravi, da je „hudobnik tist, ki hoče Štajersko ločiti,“ jaz sem Nemec in Slovenec, „skoz slovensko špraho sem nemški.“ Pripoveduje neko basen od mincnega (majhnega) ptiča in pravi: „slovenski voditelji bodo vam žepe strgli in štibro napravili,“ — varujte se jih.

Za njim pride Seidl in hoče dokazati, da bo več davka če se Slovenci zedinijo. Pripoveduje, da je „nesrečna misel“ zedinjenja rodila se skrivaj (in geheimer weisel!) v Kozjem. „To pa še ni vse, kar Slovenci hočejo — vpije Seidl. Oni hočejo Avstrijo razbiti, jugoslovansko kraljestvo napraviti in rusko knuto imeti.“ Potem naredi čuden salto mortale na svobodo. Še čudnejega na slovenski jezik, rekoč: da sicer naj le izobrazujemo svoj jezik, ali dokler ni izobražen, naj velja nemško. Sanjalo se je Seidlu, da je čul, ka so Slovenci že mariborski, slovenobistriški in št. lenarski okraj izpustili iz misli. „Tako jim hočemo kos za kosom iz rok trgati“ grmi mož.

Potem stopi prof. Reichel in polemizira s „Slovenskim Narodom.“ Potem pripoveduje, da nikar zediniti se, ker „na Kranjskem ni egiptovskih mesnih loncev.“ Pravi, da je ustava tisto polje, kjer imajo vsi prostor, Nemci, Ogri (!) in Slovenci.

Potem je bilo glasovanje. Nasproti se ni reklo glasovati.

Vinski kupec Wretzl govori slovenski: Dve šprahi govorimo pri nas. Kakor se kristjan ne sme ločiti od katolíške vere, tako se Štajersko ne sme raztrgati. Jaz bi ne bil tisti mož, ko sem, ako bi nemški ne znal. Nemci so povsod, Slovenca pa kar „kar.“ (Odstopi pa zopet nastopi in kliče:) Volite za šolo ne Nemca, ne Slovenca, ampak Štajerca. Naši sovražniki so samo študentje; če malo latinski zna, pa misli da sliši travo rasti.

Nastopi gimnazijalni profesor in vrednik „Marb. Zeitung“ Rieck. On pravi: „podloga za izobraževanje je nemščina v ljudskih šolah.“ — Slovenci se med seboj ne unejo; — manjka gradiva za slov. višo šolo. —

Hügel sperger iz Ljutomerja je hotel dokazati, da to, kar se v slov. taborih sklepa, ni menjeje slov. ljudstva. Dokaz: V Ormužu je bilo protestirano zoper vse sklepe celjskega verfassungstaga. V Celji se je pa tudi sklenilo, da se konkordat odpravi. To je pa tako važno in tako potrebno, da ne more biti volja slov. naroda, ergo: na taborih se ne sklepa po želji slov. naroda. — Voditelji pačijo ljudi; pravijo, da Slovence nemštvo tlačí, pa dokazov dolžni ostanejo! To delajo narodnjaki samo iz samoprida, da bi osebne namene dosegli! — Brandsteter po glasovanji pravi: „die behauptung der tabors ist durch diese (!) abstimmung zur lüge gemacht“. Proti konkordatu in kloštrom sta potem govorila gg. Hammer-Purgstall in Wiethaler.

Advokat Jug od sv. Lenarta govori zopet o narodnih zadevah to-le h a n s w u r s t i a d o v slov. jeziku: „Jaz spadam (sic) na mašnike in na Ruse.“ — „Jaz vas svarim pred tistimi, ki „pačijo ljudi.“ — „Slov. gospodarja“ in „Slov. Naroda“ si ne treba držati, njih nihče ne zastopi. Če jih berete, se nič pametnega iz njih ne učite.“ — „Zdaj se Slovenci med seboj že ne zastopijo.“ — „Tisti ki so bili na Hrvaškem in na Ogerskem izgnani, so k nam prišli, pa čejo tukaj ministri biti.“ Naposled, ko je ta originalni in ženijalni govornik, še mnogo čudnega natrožil, kar more le Jug, kliče: „Podpirajte vladarstvo! (sic) . . . „Jaz imam slovenske pisarje za norce!“ . . . H koncu stavi predlog naj se do vlade prošnja vloži, da vlada izdaja novine v slov. jeziku, ktere bodo pisane za spoduje Štajerce. Glasovanje.

Poslednji se prikaže še Seidl in pove, da se bo de po sklepih tega zbora kot dež. poslanec ravnal.

Prihodnjic bomo o teh govornikih in njih s samimi lažmi in smešnostimi sestavljenem poslopji kaj več govorili.

Med načočimi je bilo več ko polovica žensk, to se ve, iz mesta. Cela naprava, umetni ogenj, zastave in dekoracije so bile precej dobre. Vse enake reči so bile izposojene iz Maribora. Ker se je cela reč godila na Brandstetterjeve žene zemlji, vihrala je velikanska nemška zastava na Brandstetterjevi hiši. Slovenske zastave ni bilo le ene ne. In vendar si ti ljudje še nekaj slovenskega plašča nadevlejo, pa še enega ubožega slovenskega znamenja ne trpe! Mar bi naravnost povedali, kaj hoté! — Celó „ustavozvesti možji“ so bili z govorniki, ki so o narodnih vprašanjih govorili, nezadovoljni. O Jugu je sploh reklo celo ljudstvo, ki je tu imelo ves kontingent; „der kann nicht a mal windisch.“ Tako ti moške, s svojo braztaktnostjo, in breztalentnostjo delajo prav za prav za narodno stranko. Ravno zato jih pri miru pustimo. Ljudstvo naj jih spozná. Teh ljudi, ki so tukaj apostolovali, nas zares ni strah. To pa vemo, da vsaka ideja potrebuje nekoliko časa. Rim ni bil en dan zidan.

Dopisi.

Iz Ljubljane 5. sept. [Izv. dop.] V saboto, t. j. 3. sept. so se bili v posebno posvetovanje zbrali slovenski poslanci iz Kranjskega, Štajerskega in Goriškega. Ššli so se bili v privatni hiši in kar so mej sabo sklenili, ostane bajé tako dolgo tajnost, da bodo dejanja same kazale, kaj je bilo skleneo. Toliko vem, da so vsi sklepi obveljali enoglasno. Govorila sta posebno mnogo g. Svetec in Tonkli. Prvi je poskušal svojo politiko zagovarjati, drugi ga je zavračal. Celo posvetovanje je trajalo 5 ur in videti je, da je vendar nekaj ognja prišlo v naše očete, kar ni taka malost. V tej seji je bajé prišlo celo do burnosti, pa se je — to se vé zopet v miru poleglo. Kakor hitro kaj več zvem o tej „tajnosti“, poročam vam.

Zvečer so se zunanji in nekoliko naših domačih poslancev zbrali v gostilnici na šentpeterskem predmestju ter napravili vesel večer s prostimi razgovori med seboj. Nekoliko mlajših Ljubljančanov je to zvedelo in hitro so bili osnovali malo serenado, ktere se je vdeležilo mnogo vseskozi narodnih šentpeterskih Ljubljančanov. Dr. Zarnik se je v imenu poslancev v kratkam govoru zahvalil.

Iz Dolenjskega 3. sept. [Izv. dop.] Berem po časopisih, da prihodnji deželni zbor dobi v roku tudi vodno postavo. Dobro bi bilo za nas, da bi se to enkrat za vselej vravnalo. Mi, ki ob Krki stanujemo, čutimo še stare krivice, ki so, kar se pravice do vode tiče, na naših ramah iz časov tlačanstva, ko slovenski kmet ni imel in ni veljal nič, vse pa nemški plemeniš. Znano je, da iz Krke lovimo izvrstne rake, ki daleč slovó po svetu. Ali nihče ne ve, kako moramo vodo prej plačati, predno smemo loviti. Pobrežje je naše, voda pa si prisvaja knez Auersperg. S kakšno pravico, ne vemo. Zdi se nam, da je kar tako ostalo, ko je desetina in tlaka preč prišla. Tako si Auersperg prisvaja tudi pravico mostovino pobirati od nas čez en most na Krki, ki je pravim gavgam podoben. Krčanje bi radi sami most popravili, pa ga ne smejo. Soseska se bode zdaj za to potegnila. Auersperg nima, zdi se nam, nobenega vzroka v lasti imeti kar s plačano desetino pripada kmetom. Ali pa naj bode vsaj dokazal, da sme res samo on rake loviti, mi, čigar so travniki ob Krki, pa ne. Te dni pojde bajé nekoliko mož k našemu poslancu dr. Zarniku, da se o tem z njim pogovore.

Iz celjske okolice, 3. sept. [Izv. dop.] Kakor je znano bralcem „Slov. Naroda“, bila sta véčeraj pred tukajšno porotno sodnijo poklicana dva duhovnika, bivša mestna kaplana v slovenski Bistrici, g. Jožef Šuc in g. Ant. Kavčič, zatožena da sta pisala dopis iz Slovenje Bistrice v nemškem časniku „Marb. Zeit.“, po katerem se čuti srenjsko zastopništvo omenjenega mesta na časti razžaljeno. Predsednik kazenske sodnije je bil prezident gosp. Vest, prisednika gospoda Martinjak in Toman. Zatožencev zagovornik g. dr. Šurbi, tožitelj in gosp. dr. Hiegelsperger, bistriški mestni župan. Porotnikov je bilo polovica kmečkega stanu. Dvorana tukajšne porotnice je bila polna poslušalcev; vsakter je bil radoveden, ali bodo porotniki zatožence krive spoznali ali ne. Prvi dobi besedo g. J. Šuc, sedaj nadzornik celjske normalke. Njegov govor je trajal nad dve uri, popred v nemškem, potem tudi v slovenskem jeziku. On je dokazoval, da nista nikakoršnega namena imela razžaliti mestno zastopništvo Slovenje Bistrice, ona sta se le v sili branila proti hudim napadom, ktere je mestjan proti njima v časnikih storil. On pravi: naj dražje blago je človeku poštenje in dobro imé, in to si vsakdo braniti mora. On pravi, da ko je njemu vredništvo poslalo nemški list „Telegraf“ in dopis iz Slov. Bistrice, v katerem so bile najgrše psovke rdeče podčrtane, si je mislil: bolje krivico trpeti, kakor pa jo storiti, in je vse to zakrival z plaščem krščanske ljubezni. Ona bi bila lahko vredništvo na odgovor poklicala, in če se potem dopisnik ne bi hotel imenovati, vredništvo na zatožnjo klop spravila, pa tega storiti nista hotela, hudo s hudim povračati, timveč sta na vse to molčala. Potem njemu neki bistriški mestjan v zavitku pošlje list „Marb. Zeit.“ in dopis in njemu namenjenimi psovkami rdeče podčrta, zgoraj zapiše: Ich bitte zu lesen, es kostet ja nichts. (Prosim prebrati, saj ne stane nič.) To je bilo zadosti, de sta morala odgovoriti in pred svetom opravičiti.

Ko je g. Šuc svoj govor končal, v katerem je razložil, de on in njegov sodelavec nikakor nista mislila mestnega zastopništva razžaliti, ste bili pred sod poklicani dve priči, namreč g. bistriški dekan in en čevljar. Iz gospod dekanovega odgovarjanja se je kaj hitro spoznalo, da je nasproten zatožencema, čeravno so njegovi govori bili celo babji. Govor g. drž. pravnika je trajal okoli pol ure, on si je prizadeval dokazati, da sta zatoženca resnično kriva omenjenega razžalenja. Zagovornikov govor je trajal okoli pol ure. Tirjal je, da se stavijo vprašanja v nemškem in slovenskem jeziku gospodom porotnikom, česar sodišče ni dovolilo. Gospod predsednik je potem v slabo prestavljenem slovenskem jeziku porotnikom jedro zatožbe razložil. V tem se zopet vidi, kako potrebne so nam slovenske porotnice, ker nemškega jezika zmožnih je bilo le šest porotnikov, slovenski jezik so pa vsi razumeli. Razvidelo se je tudi, kako celo je staro Celje okuženo z nemškovanjem. Ko je g. Šuc začel slovenski govoriti, so nemškutarji kteri so bili med poslušalci, dvorano zapustili, najbrž so spoznali da niso vredni, da bi naš slovenski govor poslušali. Potem je šlo sodišče v posvetovanje, za temu tudi g. porotniki, ki so si za načelnika izvolili g. dr. Mötlua, in so iz posvetovalnice prišedši zatožence enoglasno nekrive spoznali. Med poslušalci je bila velika zadovoljnost. Obravnava je trajala od 9. ure zjutraj do pol petih popoldne. Pravica je veljala. Razvidelo se je tudi, da kmetje nočejo zaostati, ker se nas je bilo obilno število omenjene obravnave vdeležilo, posebno, ker je bilo govorjenje, da bo obravnavanje čisto slovensko, kar žalibog ni zgodilo. Upamo, da bo vsaj pri prihodnji porotniški obravnavi temu zadosteno. Bistriški mestjani so si menda velike predprave pripisovali ker so mislili: Mi smemo storiti kar hočemo, in če nam kdo na to odgovori, pa hajd na zatoženo klop z njim.

Hinüber schiessen möchten wir schon, aber herüber schiessen lassen wir nicht.

En kmet, ki je zraven bil.

Od Drave. [Izv. dop.] Kogar je Bog toliko razvetil in na cesto resnice napotil, komur je razum toliko izobražen, iz srce olikano, kdor se je iz sramotnega spanja toliko predrnil, in iz blata nemarnosti toliko povzdignil: da svoj narod ljubi, — tisti čuti, in mora čutiti narodove potrebe, pa tudi želje pravih narodnih prijateljev. — Pisatelj člankov o slov. vzajemnosti v „Slov. Nar.“ in drug „besedice o Matici“ zares ljubita naš narod, ker nja resnične potrebe tako živo čutita, in mi njihuj želje čutimo, in moramo čutiti. — Kar se tiče prvega, to nja domoljubna želja zastran slovanskega jezika ni samo njegova, ampak, svobodno je izreči, in lahko se prepričati, želja vseh izobraženih Slovencev. Resnico govorim. Ni več samo nazor in prepričanje nekterih zrelejših napredovalcev; dognana in občespoznana istina kteri edini natražnjaki in nasprotniki naši kljubujó, in ktere še samo zaostalcu in zaspalcu naši niso sprejeli, je ta, nikoli preneglašena, nikdar preponovljena, istina: ka slovanskim rodovom ne zadostijo njih domača narečja, temuč jim pogubiteljno manjka, pa živo treba — vseobčega slavjanskega jezika, kteri ima biti pogoj in znak, da so in bodo vsi — eden narod slovanski; ter istina, ka najboljše in najspesobnejše za občeslovanski jezik je narečje, ktero imenuje „Sl. N.“ —

V minulemu času našega predramljena in zmrtvihstajenja Slovenci niso nikoli tako vneti bili za tisti nepoznani in nestvorjeni „ilirski jezik“, kakor so posehdob za krasno olikani, že daleč razširjeni in blagonsno pripravljeni občeslovanski jezik. Z njim nam, če ne vse, pa veliko dobrega pride.

Iz Trsta 1. sept. [Izv. dop.] Od nekaj časa semkaj je Lahonom bivanje v Trstu prav prijetno začelo biti, a Slovencev osoda se od slabega na slabše obrača. Pri vsem tem mestni očetje z županom vred vedno okoličanom prav mojstersko „concordia, fratellanza!“ (edinost! bratovščino!) kličejo in priporočajo, na skrivšem pa velikansko zagrado med edinostjo, slogo in pobratenjem okolice z mestom ravnaajo. Sloga okolice je tako daleč od mesta — pri takih okoličinah — kakor zemlja od neba. V Trstu samem ste dve stranki, smrtni si sovražnici: ena zvesta domovini, Slovenci, druga Lahoni, ki vedno na skrivšem kuje, kakor bi Trst v roke Italiji prodali ter vsake baže drhali od ukraj luže semkaj vabijo, tukaj združujejo. Znanih mi je več hiš, kjer se vsak Italijan radovoljno sprime, ki iz Italije pride, in z vsem priskrbljuje dokler kake službe — bodi si že kakoršno koli za spritek ne dobi; gostijo jih in podučujejo, kako se imajo posebno Slovenem nasproti obnašati. Taka drhal potem tje in sem po mestu drmastu in v popolnem pomenu besede, Slovence lovi, in če ji kak nesrečnej v roke pade, dejanja nad njim doprinaša, kojeja izgovarjati se jezik brani. Priča temu naj bo onih pet okoličanov, Svetoivancev, ki so se hoteli v nedeljo popoldne o 5½ ure mirno skoz mesto v Skedenj (Servola) na semenj podati. Z živžganjem in preklinjanjem so bili napadeni, štirje so po sreči utekli, peti pa je smrtno ranjen obežal in — na cesti bi bil ob belem dnevu dušo izdihnil, ako bi se ga ne bil neki rokodelcec usmislil in v bolnišnico peljati dal. Potem se pa še za navrzek okoličane po lahonskih dnevnikih kakor „Canaglie campagnuole“ mala. Taka ljubezen Tržčanov za domovino in taka sobratovšina se gotovo z ono okoličanov ne strinja, in dokler se ne bo, tudi sloge ne bo.

Jezikov govori se v Trstu, kakor v vsakem velikem mestu, več; sploh pa zna vsaka baba dva: slovenski in italijanski. Res je sicer, da v mestu zadnji gospodari, ali kdo je tega kriv? Ne mar Slovenci sami in mestni očetje, ki čisto slovenske otroke prisilijo se italijanščine nasrkati in jih tako že v prvi mladosti najlepšega kinča oropajo? Da, v Trstu ni šole za Slovence, čeravno je toliko Slovencev, ki šole obiskujejo. Pri svetem Jakopu v Škorkoli, v Corsia Štadion, v Bariera vecchia ¼ učencev teh štirih glavnih mestnih šol so Slovenci, se vé da s spačenimi imeni. Čeravno je toliko drugih šol, za ktere magistrat in vlada toliko storite. Potem ti blagodušni kulturonoši Slovenci, kojemu se najdražješe naravne darove jemljó, čez ramena gledajo, povsod prezirajo in zasmeljujejo s „sciauo“, češ, da edino njih jezik je najlepši in sposoben za zveličanje človeka. Bog te varuj v Trstu slovensko govoriti, posebno v pričujočnosti kakega Lahona. Dokler se bo slovenski jezik, ki je materinski okoličanov tako zasramoval, gotovo ni moči na slogo, edinost in bratovščino okoličanov z mestjani (Tržčani) še misliti ne.

Politični razgled.

Na Českem je zdaj glavni in najvažnejši politični dogodjaj Husova slavnost. Po sporočilih českih novin so zastopani razen drugih vsi slovanski narodi. Posebno je prišlo mnogo najveljavnejših Rusov. Med Slovenci imenujejo česki listi le Ant. Tomšiča, torej nam ni znano, ali je še kter drug izmed povabljenih nazoč. Denes bodo govori slovanskih gostov. — V soboto se je svečanost začela. Česki narod se obilo vdeležuje. Bethlehemske ulice, kjer je Hus stanoval, so bile okinčane. Tam je govoril g. Sabina, kteri je povdarjal, da Husa né slave le zaradi njegovih cerkvenih reformacij, temuč kot zastopnika svobode in prostega prepričanja. Hus je bil — pravi — tisti mož, ki je učil da je nevrudno za človeka, ako v slepi, sužnaji pokorščini mogočnejšem nasproti živi. Hus je Čeha dovel do narodne zavednosti. Misel, ktero je Hus vzbudil, je pokazala strahovito moč slovanskega českega naroda. — Za tem govornikom je pelo pevsko društvo „Hlagol“ staro-česki koral. Vse je vršilo v najlepšem redu. Govori so bili navdušeno sprejeti. Zvečer je bilo v gledišči igrana narodna tragedija „Jan Hus.“ Gledišče je bila prepolnjeno.

Vladni krogi na Dunaji, kakor je videti, že mehkeji postajajo. Vladna „N. fr. Pr.“ piše namreč: „Čuje se, da je nekoliko na Dunaji bivaajočih državnih poslancev misel sprožilo, naj se po končanih deželnih zborih skliče konferencij državnih poslancev, ktera bo posvetovala, kako bi na podlogi izkušenj storjenih v posameznih dež. zborih, notranja vprašanja rešila.

Her vaški deželni zbor je zopet sešel se in imel 4. t. m. prvo sejo. Galerija je bila prazna. Bral se je cesarjev reskript, kteri naznanja, da je

Rauch postal ban, klical so uradniki hrvaškega zbora svojemu višjemu gospodaru Rauchu „grmeče“ živio!

Na Francoskem se posebno svobodoljubni časopisi mnogo pečajo z govorom, kterega je princ Napoleon govoril v senatu. Na dobro se mu zapisuje, da je vlado opominjal revoluciji vse vzeti in naroda prostovoljno dati, kar ima dobrega v sebi, namreč popolno svobodo in najliberalnejšo ustavo; ne pa tako svobodo, ktera je v navadnih ustavah samo zapisana v bolj ali manj nedolodnih in nejasnih besedah. Nekteri pa zopet menijo, da je cesarjev bratranec, čigar demokratična nagnenja so sicer res že dalje časa znana, govoril ravno v tem trenutku, ko Napoleona III. bolezen njegovim privrzcem skrbi dela, poglavito za tega delj, ker se hoče na vse prihodnje slučaje pripraviti.

Vzhodno vprašanje — piše „Warrens Wochenschrift“ — bode v vsej svoje strahoviti podobi pokazalo se takoj, kader se v Parizu kaj posebnega (Napoleonova smrt) zgodi. Hvalili so nekteri turško vlado, ka je po krinski vojski nekaj storila, da bi zboljšala svoje politično in vojno stanje. Ali čudna je osoda, ki preganja tisto stvar, ktera se bori zoper valove in vetrove. Kakor Avstrija ni mogla pridobiti si Benedek in Lombardije, kakor je tam ostrost razkačila in milost ne utolažila: tako je v Turčiji. Če Turki s kristijani neusmiljeno in ostro ravnajo, žele se kristijani otresti jarma, če človeško žnjimi delajo, žele ravno tako samostojni biti. Kader je enkrat kak narod odločno napolnjen s katero vladajočo idejo, ne da se z nobenim pripomočkom od nje odvrniti.

Razne stvari.

* (Za gimnazijskega vodja v Novem mestu) je izvoljen, kakor iz najboljšega vira zremo, občespoštovani slov. pisatelj P. Ladislav. Gotovo bode ta vesela novica, kakor je nas, razveselila slovensko mladino in vse slov. občinstvo.

* (Umetnik) gosp. Zajic, Slovenec v Ljubljani je odmenil iz steariniziranega malca ali gipsa napravljati podobe naših slovečih rojakov, kar ima biti posebno lepo in znamenito delo. Podobe ali kipi (štavte) bodo v celi osebi in po 18 palcev visoke. Nekaj jih ima že izdelanih, tako Vodnika, Slomškega; Baraga je zdaj v delu. Na vrsto pridejo Knoblehar, Valvazor in morebiti Kos; želeli bi bilo tudi Vertovec itd. Naj bi častiti rojaki podpirali umetnega rojaka, ker umetnost je vsestransko v prid celi deželi. Podpirajo naj ga s tem, da umetna dela pri njem naročajo. Dosti slovenskih hiš je, ki imajo kipe v sobanah, predstavljajoče velike možé sosednih narodov. Presirna še nismo nikjer videli, in vendar je vreden, da se genijem vsacega naroda privrsti.

* (Čuden „doktor.“) Med podpisniki, ki so zbornali nekoliko Mariborčanov in Slovenobistričanov v bližnjem Rodvanji skup, figurira tudi neki mož, ki se je podpisal „doktor Kornfeld“ pri sv. Marjeti. Piše se pa nam, da „doktor“ Kornfelda še na svetu ni. Pač živi nek gospod Kornfeld pri sv. Marjeti, ki se z zdravlilstvom peča, a skušnje nema nobene. Čudno je pač, kako si more časten priimek prilastovati, kterega nima pravico imeti. Tudi en dokaz, kaki so ti ljudje, ki se upirajo tu.

* (Tiskovne pravde na Českem) so od tistega časa potihle, kar je porotna sodnija gotova. Kdor bi mislil, da zato ker časopisi menj ostro pišejo nego so prej, motil bi se zeló. Nasprotno, moral si je državni pravnik v Pragi že precejšnjo rešto nabrati, pa znajoč, da narod na Českem ne šteje vse ono za greh, zločin itd., kar je vse prejšnja neodvisna sodnija štela, ne upa si začeti. Vendar enkrat se mora, in tako bodo imeli „Nar. Listy“ 13. t. m. prvo pravdo zaradi članka „naša opozicija.“ Izid se pri Čehih lehko že prej vé, pri nas so v enacih zadevah okolnosti še — menj vesele. —

* (Iz Sevnice) se nam piše: Naše okrajno šolsko svetovalstvo je po večini narodno; tudi g. Lenček, dež. poslanec je izvoljen.

* (Imenovanja.) Od ministra za pravosodje je Jožef Podboj v Trebnjem narečen za sodnika v Kostanjevico; Karel Pesjak v Ljubljani za sodnika v Senožeče; Janez Brije v Krškem za sodnijskega pristava v Kostanjevico; Ernest Mühleisen, pristav, jeprestavljen iz Črnomlja v Senožeče.

* (Še ena „Barbara Ubryk“) piše „Jadranska Zarja“ in pravi: „Mi vemo za osebo, ktera je ne le dvajset, ampak že nad 1000 let Barbari Ubryk enako tako rekoč živa v grob zakopana ali zazidana. Nesrečno ta oseba je „narodnost slovanska.“ Zazidali so jo vže starodavni nasprotniki v imenu sv. vere v grob nemškega liberalizma, v grob nemške sapremacije, kot apostoli svobode ravno taki Nemci, kteri krakovskih nun zaradi enake, le nad enim človekom doprinešene pregrehe dan za dnevom grajati ne nehajo.

* („Zatočnika“) časopisa hrvaška narodne stranke smo prejeli prvo številko. List se naročuje v Sisku, izhaja na celi poli vsak dan razen nedelje in praznika ter stane po pošti za četr leta 4 gld. 50 kr. Prvi list piše: „Kad je jučer prvi naš list natiskan izletio izpod valjka, pozdraviše ga vrli naši Siscičani gruvanjem mužarah. U to doba stigoše nam brzovajnim putem pozdravi i čestitke od gradjaninah petrinskih, i od zagrebačke omladine, a u večer pred 8 satih počasti nas gradjanstvo sisačko sjajnom bakljadom, pračenom pjevačkim društvom petrinskim „Slavuljem“ i regementskom glasbom. Jer se stvar neposredno nas tče, nedopušta nam čednost, da potanko opisujemo oduševljenje, kojim je početak našega rada na krajiškoj strani pozdravljen; cijenimo ipak, da nam je dužnost napomenuti radostan ovaj pojav rodoljubja i budne svesti u novom našem zavičaju, uvjereni, da će se odlikovanju, učinjenju nam i nastojanju našem radovati svi poštenji, napredni i slobodoumni Hrvati i Srbi. I iz gr. Siska pridružila se tom slavu množina

otmjene gospode, nemareć za smiešne grožnje njekakovih redarnikah tamošnjih, da će se popisati i gosp. barunu Rauchu prijaviti, koji tu večer iz gr. Siska prodju u vojni Sisak.

* (Okrajni šolski nadzorniki) so imenovani: Za mesto Gorico in (laško slovenski) okraj Gradiščanski g. Pet. Rajaković, ravnatelj normalke ali vadnice in učiteljske pripravljavnice v Gorici; za okoliko Goriško g. Franc. Budal, gimn. učitelj v Gorici; za Tomin g. Andr. Žnidarčič, vikar na Ponikvah; za Sežano g. Franc Hafner, gimn. profesor v Gorici. „Dom.“

* (Politično društvo „Soča“ v Gorici.) Pretekli teden so šla na potrdbo pravila tega novoosnovanega društva.

* (C. k. okrajna šolska svetovavstva) zunaj Gorice, ki so se 1. sept. ustanovila, so sestavljena tako-le: Goriško okolično: P. n. gg. glavarstveni komisar, bivši okrajni predstojnik, Ig. Mali, kot namestnik g. glavarja barona Pino-ta, predsednik; Franc Budal, okrajni šolski nadzornik; Jožef Marušić, katehet na normalki itd. kot zastopnik cerkve; Val. Kumar, učitelj na normalki, in Jož. Komavec, učitelj v Št. Andreži, kot zastopnika šole in učiteljstva; g. dr. Anton Zigon in g. Juh, učitelj v Rihenbergu, kot zastopnika okraja. — Tominsko: predsednik c. k. okr. glavar g. Andrej Winkler; zastopnik cerkve dekan Tominski, g. Jak. Doljak; nadzornik g. vikar v Ponikvah, Andrej Žnidarčič; zastopnika okraja gg. Mih. Kacafura iz Tomina in Izidor pl. Pagliaruzzi, vel. posestnik in deželni poslanec v Kobaridu; zastopnika učiteljstva gg. Jak. Kogoj v Tominu in g. J. Dominko v Kobaridu. Sežansko: predsednik g. okr. glavar Alojzi Polaj; zastopnik cerkve g. Ant. Ukmar, dekan-kanonik v Tomaji; nadzornik g. Franc Hafner; zastopnika učiteljstva duhovna gg. Jern. Brence iz Dutovlj in Jož. Šlunder iz Lipe; zastopnika okraja dr. Ostertag, advokat v Sežani, in J. Šuc, posestnik v Lipi. — Gradiščansko: predsednik okr. glavar g. Da Mosto; zastopnik cerkve, dekan iz Gradišča, g. Karol Culot; nadzornik g. Peter Rajaković; zastopnika šole in učiteljstva gg. A. Perko, učitelj v Gradišči, in (duh). Pet. Fabris, vikar in učitelj v Nogaredu; zastopnika okraja deželna poslanca gg. Ant. Dottori iz Ronk in Jož. Del-Torre iz Romausa. (Nadzornik g. R. zna tudi slovenski, ker spadajo pod Gradišče tudi mnoge slov. šole v Brdih in na spodnjem Krasu). — Sedeži teh okrajnih šolskih oblastnj so: Gorica, Tomin, Sežana in Gradišče. „Dom.“

* (Iz goriške gimnazije) letnega sporočila posname „Dom.“ te-le reči: Znanstveni spis na čelu je „Einleitung zu Platons Phaidros“, sp. profesor Franc Schedle. Profesorjev z začasnim vodjem vred je 13 zatrdnih, 4 suppletje. Izredne, nezapovedane predmete sta učila 2 izmed omenjenih in 2 vnanja. — Stipendistov je 38, vsi štipendiji skup znašajo 4927 gold. 54 s. — Podpore za obleko, knjige itd. je prejela mladina 25 g. 33 s.; ostalo je v podpornem zalogu 52 g. 27 s. — Učencov je bilo o začetku 381, konec leta 343, med temi jih prestopi v viši razred z izvrstnim napredkom 41, z dobrim 188; 59 jih ponovi preskušnjo iz enega predmeta po počitnicah; 17 jih ima določeno dvojko, 38 trojko. — Sprejemne takse znašajo 126 gold. 10 s.: solnina v obeh polletjih znaša 2143 gold. 80 s. — Premiji so se delili v 4 nižjih razredih. — Maturitetni preskušnji (od 24.—26. avg.) se je podvrglo, potem ko sta bila 2 kandidata že po pismeni odstopila, 24 osmošolcev. Izmed teh sta 2 (Franc Podgornik iz Čepovana in Štef. Širok iz Ravnice) za odlično zrelo spoznana, 13 jih je zrelih, 2 sta se umaknila pred preskušnjo, 7 jih je padlo, in sicer 4 se smejo še le čez eno leto za drugo preskušnjo oglašiti, 3 pa se dajo že lahko brž po vakancah (vsak samo iz enega predmeta) vnovič preskušati.

* (Jadranska Zarja), Političen, podučiven i kratkečasen list. Lastnik, izdajatelj in odgovorni vrednik: C. H. Martelanec. Izhaja dvakrat v mesecu, vsako 1. in 3. nedeljo. Naročnina znaša za štiri mesece 40 novčičev. Tega lista prvo številko smo ravnokar prejeli. Reči moramo, da je prvi list jako dobro uredjen in priporočamo ga vsem Slovencem, da ga z obilo naročbo podpró. Časopisje je steber našega narodnega delovanja, zlasti neustrašeno časopisje, med kterim se bode, kakor je videti odlikovala tudi „Slov. Zarja“ ktera govori v svojem programu „Bodi pravica vsem i vsakemu povsod! Naj se veselé svobode i blagosti vsi narodi, naj se vsem meri z enako mero i vaga z enako pravično vago! — To je prva točka našega programa; iz te točke pa izhaja druga: Z mero, s katero se meri Nemcem i Mažarom, naj se meri tudi Slovencem, kajti vsi narodi smo enakopravni, imamo po vseh človeških i božjih zakonih enake pravice. — Če je v Avstrii res svoboda, moramo tudi Slovenci svobodni biti. Za to svobodo našega naroda bode se „Jadranska Zarja“ po svojih močeh potezala, i pri tem se opirala vedno na tiste krepko stebre, ktere je v tako neugodnih časih sto tisoč taboritov postavilo. — Našega naroda glas nam bode božji glas! Slovenec je cepljena veja avstrijskemu cesarstvu, pri tem pa tudi panoga velicega slovanskega sveta. „Jadranska Zarja“ bode tedaj zvesta svojemu drevesu, cvetela bode i sad rodila njemu; ali pozabila vendar nikdar ne, da ima tudi drugod dobre brate i sestre, ktere mora ljubiti.“

Enega fanta

vzame v uk pek v Mariboru. Natančneje se more zvedeti o tem v g. Janžičevi tiskarnici.

Dunajska borza od 6. septembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih 58 fl. 50 kr.	Kreditne akcije 286 fl. 50 kr.
5% metalike z obresti v maju in nov. — fl. —	London 128 fl. 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 69 fl. 70 kr.	Srebro 121 fl. — kr.
1860 drž. posojilo 68 fl. — kr.	Cekini 5 fl. 90 kr.
Akcie narod. banke 750 fl. — kr.	